

Not: Perakende oto lastik satışının yapıldığı yerlerde tamir, bakım, onarım ve araç lastiklerinin sökülüp takılması faaliyetlerinin yapılıp yapılmaması hk.

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü

Sayı : E-14399437-622.02-578879
Konu : Görüş (Oto lastikçiler hk.)

23/03/2021

... BELEDİYE BAŞKANLIĞINA

İlgi : ... tarihli ve ... sayılı yazınız.

İlgide kayıtlı yazınız ile 31.08.1989 tarihli ve 3 karar numaralı ... İli Umumi Hıfzıssıhha Meclisi Kararının 3. gündem maddesi olan "*Lastik İmalatçıları, Plastik İmalatçıları, Oto Tamirciler, ve Toptan Gıda Satış Depolarının kendilerine ayrılmış olan sanayi ve ticaret bölümlerine taşınmaları*" konusu görüşüldüğü, "... merkezde bulunan oto tamircileri, lastikçiler, dökümcüler, hurdacılar, plastik imalathaneleri ve toptan satış depolarının; kendileri için inşa edilmiş ve tamamlanmış olan sanayi ve ticaret merkezlerine taşınmalarına, taşıma işlerinin koordinasyonu için ... Vali Yardımcısı ... başkanlığında ilgili kuruluşlardan elemanların katılımıyla oluşturulacak bir komisyonca yürütülmesine" kararının oy birliği ile alındığı, söz konusu komisyonun Vali Yardımcısı başkanlığında toplanarak 15.09.1989 tarihinde gravür lastik (eski ve yeni) işleyen imalathanelerin ve oto sanatkarlarının kent dışına taşınmaları için süre verilmesine ve kent içerisinde faaliyet gösteren iş yerlerinin faaliyetinin önlenmesine, 15.10.1989 tarihinden sonra kent içerisinde açılacak oto sanatkarlarına izin verilmemesine ve bu konuda yapılacak yasal işlemlerin Büyükşehir Belediye Başkanlığı tarafından yürütülmesine oy birliği ile karar verildiği, anılan kararlar doğrultusunda, Büyükşehir Belediyesi ve İl Umumi Hıfzıssıhha ile uyumlu çalışabilmek ve konut alanlarının civarında araç trafiğinin ve çevre sağlığının olumsuz etkilenmemesi amacıyla otomobil lastik satışı yapan iş yerlerinin satışını yaptığı lastikleri işlemeleri, araç tamir ve bakımı adı altında otomobil sanatkarlığı yapmaları engellendiği ve bu doğrultuda iş yeri açma ve çalışma ruhsatları "*tamir, bakım ve onarım, araç lastiklerini söküp takma yapmamaları*" şartıyla sadece lastik satışı faaliyeti olarak iş yeri açma ve çalışma ruhsatları verildiği, ancak ... Belediyesi hizmet alanı sınırları dahilinde bulunan **oto lastik satıcısı esnafının**, satışını yaptıkları lastikleri satış esnasında araçlara takamamaları nedeniyle mağdur oldukları, **ruhsat faaliyet konularına "söküp-takma ve tamir yapabilir" ibaresinin eklenmesi hususunda** konuyla ilgili kurum ve kuruluşlardan görüş istenmesine yönelik ... tarihli ve ... karar numaralı Belediye Meclis Kararı alındığı belirtilmiş olup İlçenizde bulunan oto lastikçilerin aynı zamanda söküp-takma ve tamir yapıp yapamayacağı hususunda Bakanlığımız görüşü talep edilmektedir.

5393 sayılı Belediye Kanununun belediyelerin yetki ve imtiyazlarını düzenleyen 15 inci maddesinin birinci fıkrasının (I) bendi "*Gayrisihhî müesseseler ile umuma açık istirahat ve eğlence yerlerini ruhsatlandırmak ve denetlemek.*" ve (o) bendi "*Gayrisihhî işyerlerini, eğlence yerlerini, halk sağlığına ve çevreye etkisi olan diğer işyerlerini kentin belirli yerlerinde toplamak; ...*" hükmünü,

5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununun 7 nci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi "*Büyükşehir belediyesi tarafından yapılan veya işletilen alanlardaki işyerlerine büyükşehir belediyesinin sorumluluğunda bulunan alanlarda işletilecek yerlere ruhsat vermek ve denetlemek.*", (i) bendi "*Sürdürülebilir kalkınma ilkesine uygun olarak çevrenin, tarım alanlarının ve su havzalarının korunmasını sağlamak; ağaçlandırma yapmak; gayrisihhî işyerlerini, eğlence yerlerini, halk sağlığına ve çevreye etkisi olan diğer işyerlerini kentin belirli yerlerinde toplamak; ...*", üçüncü fıkrasının (c) bendi "*Sihhî işyerlerini, 2 nci ve 3 üncü sınıf gayrisihhî müesseseleri, umuma açık istirahat ve eğlence yerlerini ruhsatlandırmak ve denetlemek.*" hükmünü,

İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik'in 4 üncü maddesi "*Bu yönetmelikte geçen deyimlerden;*

a) Yetkili idare: Belediye sınırları ve mücavir alanlar dışı ile kanunlarda münhasıran il özel idaresine yetki verilen hususlarda il özel idaresini; büyükşehir belediyesi sınırları ve mücavir alanlar içinde büyükşehir belediyesinin yetkili olduğu konularda büyükşehir belediyesini, bunların dışında kalan hususlarda büyükşehir ilçe veya ilk kademe belediyesini; belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde belediyeyi ve organize sanayi bölgesi sınırları içinde organize sanayi bölgesi tüzel kişiliğini,

b) Gayrisihhî müessese: Faaliyeti sırasında çevresinde bulunanlara biyolojik, kimyasal, fiziksel, ruhsal ve sosyal yönden az veya çok zarar veren veya vermesi muhtemel olan ya da doğal kaynakların kirlenmesine sebep olabilecek müesseseleri,

...
d) İkinci sınıf gayrisihhî müessese: Meskenlerden mutlaka uzaklaştırılması gerekmeyecek kadar yakın olan ve beraber izin verilmeden önce civarında ikamet edenlerin sıhhat ve istirahatleri üzerine gerek tesisatları ve gerekse vaziyetleri itibarıyla bir zarar vermeyeceğine kanaat oluşması için inceleme yapılması gereken işyerlerini,

e) Üçüncü sınıf gayrisihhî müessese: Meskenlerin yanında açılabilmesiyle beraber yalnız sıhhi nezarete tabi tutulması gereken işyerlerini,

f) Sıhhi müessese: Gayrisihhî müesseseler dışında kalan her türlü işyerini,

...
ifade eder.” hükmünü,

6 ncı maddesinin birinci fıkrası “Yetkili idarelerden usulüne uygun olarak işyeri açma ve çalışma ruhsatı alınmadan işyeri açılmaz ve çalıştırılmaz. İşyerlerine bu Yönetmelikte belirtilen yetkili idareler dışında diğer kamu kurum ve kuruluşları ile ilgili meslek kuruluşları tarafından özel mevzuatına göre verilen izinler ile tescil ve benzeri işlemler bu Yönetmelik hükümlerine göre ruhsat alma mükellefiyetini ortadan kaldırmaz. İşyeri açma ve çalışma ruhsatı alınmadan açılan işyerleri yetkili idareler tarafından kapatılır.” ve üçüncü fıkrası “İşyeri açmak isteyen gerçek veya tüzel kişiler, işyerlerini bu Yönetmeliğe uygun olarak tanzim ettikten sonra Örnek 1 ve 2’de yer alan durumlarına uygun formu doldurarak yetkili idareye başvurur.” hükmünü,

9 uncu maddesi “Bu Yönetmelik kapsamına girmesine rağmen adı ve nitelikleri belirtilmeyen sıhhi bir işyerinin açılması halinde, benzeri işyerleri için öngörülen esaslara göre işlem yapılır.” hükmünü amirdir.

Yine aynı Yönetmelik’in EK-2 listesinin “İKİNCİ SINIF GAYRİSİHHİ MÜESSESELER” bölümünün “9-DİĞERLERİ” başlığında “9.16- Oto bakım ve servis istasyonları; kaporta, boya, motor bakımı, elektrik, oto egzozcuları” alt başlığı, “ÜÇÜNCÜ SINIF GAYRİSİHHİ MÜESSESELER” bölümünün “8-DİĞERLERİ” başlığında; “8.10-Oto lastik tamir atölyeleri,” alt başlığı yer almaktadır.

Yukarıda açıklanan mevzuat hükümleri kapsamında, 5393 sayılı Kanun uyarınca belediyelerin gayrisihhi iş yerlerini kentin belirli yerlerinde toplamaya yetkili tek idare olduğu, bu anlamda 31.08.1989 tarihli ve 3 karar numaralı ... İli Umumi Hıfzıssıhha Meclisi Kararının 5393 sayılı Kanun sonrası Belediyemiz açısından bağlayıcı olmadığı ve Belediyemizce bahse konu hususla ilgili her zaman yeni kararlar verilebileceği, diğer taraftan Yönetmelikte oto bakım ve servis istasyonlarının ikinci, oto lastik tamir atölyelerinin de üçüncü sınıf gayrisihhi müessese olarak tayin edildiği, yalnızca perakende oto lastik satışının yapıldığı yerlerin ise Yönetmeliğin 9 uncu maddesi gereği sıhhi müessese olarak ruhsatlandırılması gerektiği, bununla beraber perakende oto lastik satışının yapıldığı yerlerde tamir, bakım, onarım ve araç lastiklerini söküp takılması halinde buraların da gayrisihhi müessese kapsamında ruhsatlandırılması gerektiği değerlendirilmektedir.

Bilgilerini rica ederim.

Bakan a.
Genel Müdür